

POSTANOWIENIE Z DNIA 25 LISTOPADA 2004 R.

SNO 49/04

Przepis art. 36 k.p.k. znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym w sprawach sędziów zgodnie z art. 128 Prawa o u.s.p., jako dotyczący sprawy nieuregulowanej w tym Prawie.

Przewodniczący: sędzia SN Antoni Kapłon.

Sędziowie SN: Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca),

Lidia Misiurkiewicz.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w Warszawie na posiedzeniu z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego oraz protokolanta w sprawie sędziego Sądu Okręgowego w C. po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2004 r. wniosku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w B. złożonego na podstawie art. 36 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98 poz. 1070 ze zm.) z dnia 25 października 2004 r., sygn. akt (...) o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu w D.

p o s t a n o w i ł:

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu w D.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 4 maja 2004 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego okręgu Sądu Apelacyjnego w A. wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec sędziego Sądu Okręgowego w C. o przewinienia

dyscyplinarne określone w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz.1070 ze zm.) i przedstawił jej zarzuty w tym przedmiocie.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, działając na podstawie art. 110 § 3 Prawa o ustroju sądów powszechnych, na wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla okręgu Sądu Apelacyjnego w A., wyznaczył w dniu 24 maja 2004 r. w tej sprawie, jako właściwy do jej rozpoznania Sąd Dyscyplinarny – Sąd Apelacyjny w B.

W dniu 26 sierpnia 2004 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla okręgu Sądu Apelacyjnego w A. złożył do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w B. wniosek o rozpoznanie powyższej sprawy dyscyplinarnej przeciwko sędziemu Sądu Okręgowego.

W dniu 5 października 2004 r. obwiniona sędzia złożyła do Sądu Dyscyplinarnego – Sądu Apelacyjnego w B. wniosek na podstawie art. 36 k.p.k. w zw. z art. 128 Prawa o ustroju sądów powszechnych o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu Sądowi dyscyplinarnemu, położonemu bliżej jej miejsca zamieszkania. Na uzasadnienie wniosku wskazała, że świadkowie, których przesłuchanie będzie konieczne zamieszkują w większości w C. lub okolicach, a więc w znacznej odległości od Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w B., do którego ponadto utrudniony jest dojazd, wymagający przesiadania się i kilku godzin podróży, podczas gdy połączenia między C. a D. są dogodne i bezpośrednie.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w B. postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 25 października 2004 r., na którą obwiniona nie stawiła się z uwagi na udokumentowany zaświadczeniem lekarskim zły stan zdrowia, wymagający leczenia po operacji ginekologicznej – zwrócił się do Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego na podstawie art. 36 k.p.k. w zw. z art. 128 Prawa o ustroju sądów powszechnych z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu w D.

Wskazał, że z uwagi na rodzaj postawionych zarzutów i zajęte przez obwinioną stanowisko procesowe, konieczne będzie przeprowadzenie na rozprawie dowodu z przesłuchania i ewentualnej konfrontacji wielu świadków zgłoszonych przez rzecznika dyscyplinarnego i obwinioną. Są to wszystko osoby zamieszkałe w C. lub okolicach, a więc w oddaleniu od Sądu Apelacyjnego w B., a blisko Sądu Apelacyjnego w D., do którego mają znacznie łatwiejszy dojazd. Sąd Dyscyplinarny wskazał też na zły stan zdrowia obwinionej, wymagający leczenia i utrudniający dalekie i uciążliwe podróże.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wymaga rozważenia, czy w postępowaniu dyscyplinarnym, do którego zgodnie z art. 128 Prawa o ustroju sądów powszechnych, w sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego, ma także zastosowanie przepis art. 36 k.p.k. Przepis ten dopuszcza możliwość przekazania sprawy przez sąd wyższego rzędu nad sądem właściwym innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli większość osób, które należy wezwać na rozprawę zamieszkuje blisko tego sądu, a z dala od sądu właściwego. Jest to regulacja określająca warunki odstąpienia od zasady właściwości miejscowej i stanowi wyjątek od tej zasady. Przepisy ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych nie zawierają uregulowania powyższej sytuacji w postępowaniu dyscyplinarnym.

W postępowaniu tym właściwość miejscową określa przepis art. 110 § 3 Prawa o u.s.p. W odniesieniu do sprawy dotyczącej sędziego sądu okręgowego przepis ten wprowadza zasadę, iż nie jest właściwy miejscowo sąd, w którego kręgu pełni służbę sędzia objęty postępowaniem, a inny Sąd dyscyplinarny wyznaczony na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Tak wyznaczony Sąd dyscyplinarny jest sądem właściwym miejscowo zarówno w rozumieniu powyższego przepisu, jak i w rozumieniu art. 36 k.p.k. Nie jest natomiast sądem wyznaczonym przez sąd wyższego rzędu nad

sądem właściwym, w rozumieniu art. 36 k.p.k., bowiem taką odrębną regulację właściwości miejscowej w postępowaniu dyscyplinarnym sędziego sądu okręgowego i apelacyjnego ustawodawca przyjął jako zasadę ze względu na konieczność zapewnienia niezbędnej bezstronności, nie zaś z powodów określonych w art. 36 k.p.k. Wyznaczenie właściwego miejscowo sądu dyscyplinarnego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego następuje na początku postępowania, gdy nie wiadomo jeszcze czy i jakie osoby będą musiały być przesłuchane na rozprawie, a zatem ta okoliczność nie jest i nie może być uwzględniona w chwili określania właściwości miejscowej w trybie art. 110 § 4 Prawa o u.s.p. Dlatego należy uznać, że oba omawiane przepisy spełniają różne role, nie kolidują ze sobą, ani nie regulują tych samych sytuacji. Przepis art. 36 k.p.k., jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, nie pozostaje też w sprzeczności z istotą postępowania dyscyplinarnego ani nie narusza występujących w nim odrębności. Uzupełnia zawartą w art. 110 Prawa o u.s.p. regulację właściwości miejscowej sądów dyscyplinarnych, podobnie jak uzupełnia taką regulację zawartą w przepisach kodeksu postępowania karnego. Znajduje zatem odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym, zgodnie z art. 128 Prawa o u.s.p., jako dotyczący sprawy nieuregulowanej w tym Prawie.

Przechodząc do oceny merytorycznej wniosku zgłoszonego w trybie art. 36 k.p.k. w zw. z art. 128 Prawa o u.s.p. trzeba stwierdzić, iż przepis ten, dla zastosowania wskazanej w nim instytucji przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, wymaga jedynie by większość osób, które należy wezwać na rozprawę, zamieszkiwała z dala od sądu właściwego a blisko innego wyznaczonego sądu równorzędnego, co uzasadnione jest ekonomią procesową.

W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja występuje, bowiem wszystkie osoby, których przesłuchanie na rozprawie może okazać się konieczne (w tym przynajmniej siedmiu świadków) zamieszkują w pobliżu Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w D., a w znacznej odległości od sądu właściwego –

Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w B., do którego dojazd z ich miejsca zamieszkania jest uciążliwy, długotrwały i kosztowny. Uzasadnia to uwzględnienie złożonego wniosku, jako wyczerpującego przesłanki art. 36 k.p.k. W tej sytuacji już tylko jako argument dodatkowy może być powołany zły stan zdrowia obwinionej, który mógłby jej utrudniać dojazdy do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w B., ograniczając jej prawo do aktywnego uczestnictwa w postępowaniu dyscyplinarnym.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w postanowieniu na podstawie art. 36 k.p.k. w zw. z art. 128 Prawa o u.s.p.